

Polazeći od ciljeva i načela utvrđenih Statutom SDA i Programskom deklaracijom Sedmog Kongresa SDA, u nastojanju da politički dosljedno odgovorimo na aktuelna pitanja održivog povratka izbjeglih i raseljenih osoba, Sedmi Kongres SDA je 14. septembra 2019. godine, u Sarajevu, usvojio:

REZOLUCIJU

O POLITIKAMA ZA ODRŽIVI POVRATAK IZBJEGLIH I RASELJENIH OSOBA

Uzimajući u obzir da je u periodu od 1992. do 1995 godine svoje prijeratne domove u Bosni i Hercegovini u najvećem dijelu prisilno je napustilo oko 2,2 miliona osoba, što čini više od polovine predratnog domicilnog stanovništva;

imajući u vidu da je ukupnog broja, oko 1,2 miliona osoba potražilo je izbjegličku zaštitu u preko 100 zemalja širom svijeta, dok je u isto vrijeme oko milion osoba raseljeno unutar Bosne i Hercegovine;

naglašavajući činjenicu da su Aneksom VII Dejtonskog mirovnog sporazuma strane potpisnice potvrdile svoju opredijeljenost poštivanja prava izbjeglih i raseljenih osoba, posebno prava na povratak, kao i prava na povrat imovine i/ili kompenzaciju;

naglašavajući činjenicu da je pravo na povratak temeljno ljudsko pravo i da ga treba stalno, principijelno i pravično primjenjivati u punom kapacitetu, sve dok i jedna raseljena osoba, prognanik ili izbjeglica želi da se vrati u svoj dom prijeratnog življenja;

cijeneći da su postignuti dobri rezultati na realiziranju određenih ciljeva iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, ali i da je ostalo je još puno toga da se učini kako bi svi ljudi u BiH u potpunosti uživali nesmetan pristup svim pravima koja su definirana u istome;

konstatirajući činjenicu da se na području entiteta RS dostignuti nivo prava umanjuje za povratničku populaciju, posebno u oblasti obrazovanja, pristupa javnim institucijama i službama kao i korištenju budžeta, kako entitetskog tako i općinskog;

potvrđujući opredijeljenost SDA prema povratku kao strateškom cilju za reintegraciju BiH, kao suverene, nezavisne i multietničke demokratske države, i razumijevajući da realizacija tog strateškog cilja, pored ostalog

podrazumijeva i stvaranje uslova za održivost povratka, to jest preuzimanje odgovornosti za provođenje Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma;

podržavajući aktivnosti i rad vlada i ambasada prijateljskih zemalja, međunarodnih vladinih i nevladinih i humanitarnih organizacija koje pružaju podršku provedbi Aneksa VII DMS, kao i ulogu vjerskih zajednica u izgradnji međusobnog povjerenja u BiH;

imajući u vidu da je sve manje projekata koji su podržani od strane ambasada prijateljskih zemalja i međunarodnih organizacija;

naglašavajući da proces povratka nije završen, te da desetine hiljada povratnika očekuju još djelotvorniju politiku i programe koji će ekonomski jačati povratničku zajednicu,

Stranka demokratske akcije utvrđuje svoje pravce djelovanja u oblasti održivog povratka izbjeglih i raseljenih osoba, za period 2019-2023, definirajući sljedeće prioritete:

1. Zahtijevat ćemo od svih nivoa vlasti u BiH da u svojim budžetima/proračunima osiguraju sredstva kojima će efikasnije pružati podršku povratku raseljenih i izbjeglih osoba, ali i snažnije ekonomski jačati povratničku zajednicu, a navedeni zahtjev se posebno upućuje prema kadrovima koji predstavljaju SDA.
2. Insistirat ćemo da se obnova stambenog fonda posmatra kao osiguranje samo jednog od osnovnih preduslova za povratak, a ne kao dovoljan uslov održivog povratka; za održivost povratka je evidentno potreban integralan i integrisan interresorni pristup u provođenju opsežnih mjera održivosti, koje su veoma usko vezane za ukupan ekonomski i socijalni oporavak i razvoj.
3. Tražit ćemo da se posebna pažnja pruži START UP-ovima i mladim poduzetnicima u razvoju vlastitih biznisa, te da se pruži podrška svim privrednim subjektima koji povećavaju broj uposlenih i čiji uposlenici imaju stabilna primanja.
4. Zalagat ćemo se za ubrzanje procesa zatvaranja kolektivnih centara u Bosni i Hercegovini;
5. Podržat ćemo zahtjeve povratničke zajednice koja se u najvećem dijelu nalazi u ruralnim sredinama, kako bi u oblasti poljovpivrede dobila značajniju podršku, te kako bi angažovala neiskorištene resurse, čije je aktiviranje i efikasno korištenje istinska razvojna šansa povratnika, odnosno Bosne i Hercegovine.
6. Kroz mehanizme institucija sistema, radit ćemo na podršci rekultivaciji zemljišta, podizanju matična stada ovaca, farme tova junadi, farme muznih krava, farme tova brojlera/pilića, u kapacitetu registracije poljoprivrednih gazdinstava i korištenja poticajnih sredstava, podizanju plantaža jagodastog voća i koštičavog voća, obnovi poljoprivredne mehanizacije kroz samozapošljavanje, ali i zapošljavanju u privrednim subjektima.
7. Zalagat ćemo se za uređenje infrastrukture u poslovnim inkubatorima/zonama, na način da se ti prostori učine atraktivnijim za male i srednje biznise; kao i za obnovu infrastrukture, posebno putne koja povezuje povratničke prostore, odnosno općine, kako bi se olakšao život u povratničkim zajednicama.
8. Radit ćemo na sistemu podsticajnih mjera u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji s ciljem poboljšanja uslove privređivanja poljoprivrednih proizvođača, kako bismo time

zainteresirali posebno mlađu povratničku populaciju za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom koja donosi profit, ali i ohrabriti ih za značajnije investicije u njihova gazdinstva i na taj način doprinijeti njihovom boljem pozicioniranju u budućem korištenju EU fondova, sa ciljem povećanja njihove efikasnosti i konkurentnosti.

9. Radit ćemo na promicanju udruživanja i zadrugarstva u povratničkim sredinama, koje će nastajati iz zajedničkog interesa povratnika, sa ciljem njihovog efikasnijeg pozicioniranja na tržištima poljoprivrednih proizvoda.
10. Radit ćemo na izgradnji lokalnih i regionalnih skladišta/hladnjača za skladištenje poljoprivrednih proizvoda, kao preduslov očuvanja kvalitete proizvoda do trgovine/trpeze;
11. Zalagat ćemo se za izmjene Zakona u FBiH, kako bi se osigurao kontinuitet korištenja ostvarenih prava povratnicima, a da se do tada donošenjem privremenih mjera osigura korištenje tih prava, posebno u zdravstvenoj zaštiti;
12. Tražit ćemo da se prilikom donošenja zakona na nivou kantona, entiteta i države osigura da svi ti propisi budu stimulativni za proces povratka;
13. Tražit ćemo da se podstiče koncept cjeloživotnog učenja/obrazovanja, kroz dokvalifikaciju ili prekvalifikaciju povratnika u deficitarnim zanimanjima ili obukama / seminarima za najcjelishodnije korištenje resursa i novih znanja i tehnologija u procesima proizvodnje pojedinih kultura u poljoprivrednoj proizvodnji;
14. Nastavit ćemo da ukazujemo na probleme u obrazovnom procesu Bošnjaka u RS-u, kao i na sve druge oblike diskriminacija na područjima gdje je jedna od etničkih zajednica manjinska;
15. Zalagat ćemo se za saradnju općina iz FBiH sa povratnicima i općinama u RS-u i obrnuto, u procesu integracije povratnika u lokalnu zajednicu, te udruživati sredstva kako bi svaka općina iz FBiH gdje SDA čini vlast podržala kroz projekte povratničku zajednicu;
16. SDA će i ubuduće posvećivati pažnju našoj dijaspori i saradnji sa njom, posebno sa onim dijelom dijaspore koja se veže za održivi povratak, zapošljavanje, prosperitet lokalne zajednice, a cijeneći činjenicu da je bosanskohercegovačka dijaspora mlada dijaspora i čini je radno najaktivniji dio stanovništva sa prosjekom starosti od 41,5 godina u zemljama EU, a 30 godina u SAD-u.
17. Inicirat ćemo usvajanje potrebne zakonske regulative, u skladu sa usvojenom državnom strategijom, u saradnji sa iseljeništvom.
18. U svim većim zajednicima SDA će imenovati povjereništva kako bi se dijaspora snažnije uključila u izborne procese.